

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

CRAI

Centre de Recursos per a
l'Aprenentatge i la Investigació

CRAI Biblioteca
Física i Química

Inventari del subfons d'arxiu del CRAI Biblioteca de Física i Química

CRAI Biblioteca de Física i Química
Abril 2022 - Darrera actualització: Octubre 2025

SUMARI

1.	Apunt històric del CRAI Biblioteca de Física i Química.....	2
2.	El subfons d'arxiu del CRAI Biblioteca de Física i Química	4
3.	Inventari del subfons d'arxiu del CRAI Biblioteca de Física i Química	5

1. Apunt històric del CRAI Biblioteca de Física i Química

Resum cronològic:

- El 1936 s'inicia el projecte de dotació d'una biblioteca de Química a la Universitat Autònoma amb la publicació de l'informe corresponent, duent-se a la pràctica el 1937.
- El Reglament de la Biblioteca de Química "Antonio Martí" es publica el 1938.
- Després de la Guerra Civil, la biblioteca passa a ser la Biblioteca del Seminario de Química 1948-1969.
- La biblioteca passa a tenir el nom en català durant els anys 70, sent la directora la Maria Serrallachs, i esdevé la Biblioteca del Seminari de Química. Poc després passa a dependre de la Facultat de Química: Biblioteca de la Facultat de Química 1970-1984.
- El 1984 la biblioteca abasta també la Facultat de Física i passa a ser Biblioteca de Física i Química. El 1992 s'amplia la Biblioteca, sent directora l'Anna Planet, per tal de donar millor servei a la comunitat universitària i el Col·legi de Químics.
- El 1999, sent directora la Isabel Parés, la biblioteca es trasllada a la seva ubicació actual.
- El 2000 la biblioteca esdevé el CRAI Biblioteca de Física i Química.

Les col·leccions de totes les biblioteques s'expliquen i s'entenen a partir de la seva història, això ha estat així des de sempre. Per exemple, a la nostra biblioteca tenim molts més documents de química orgànica que de cap altra matèria, i això es així perquè els inicis de la formació de la col·lecció als anys 40 del segle XX varen ser professors d'aquesta matèria que es va preocupar i ocupar de crear i mantenir el fons de la biblioteca (i van "escombrar cap a casa"). Això s'ha anat corregint amb els anys però encara es nota en el fons de revistes antigues en paper (per exemple). També teníem molts documents de Farmàcia perquè l'inici de la biblioteca servia als usuaris de química i de farmàcia, després amb el temps els fons es van dividir i actualment ja no es així.

Aquí una petita i breu història de la Biblioteca perquè s'entengui millor la seva evolució.

Tot s'inicia amb la creació de la biblioteca del Seminari de Química (S.Q.U) l'any 1937 impulsada pel Dr. Josep Pascual i Vila, catedràtic de química orgànica i per la bibliotecària Maria Serrallach. Neix amb fons bàsicament de revistes de Química (de química orgànica, inorgànica i analítica) i Farmàcia.

**CRAI Biblioteca
Física i Química**

S'ubica a l'edifici històric al pati de ciències on actualment hi ha la Sala Ramon y Cajal. Va estar en aquesta ubicació fins l'any 1970 quan, amb la nova creació de la Facultat de Química a Pedralbes es va traslladar a la Diagonal 645 on encara està.

Aquesta ubicació, va ser ampliada considerablement l'any 1983 quan es va unificar amb la incipient i petita biblioteca de la Facultat de Física (que era bàsicament de llibres). El Dr. Josep Castells per part de Química, el Dr. Pere Pascual per part de Física i la bibliotecària Anna Planet van liderar la unificació que va significar l'actual CRAI Biblioteca de Física i Química. Durant els anys 80's i 90's es varen completar molts fons tant de llibres com de revistes per tal que la biblioteca donés servei a tots els usuaris i estiguessin ben representades totes les matèries d'ambdues Facultats. Són dues Facultats molt grans i per tant hi estan representades moltes àrees de la ciències : astronomia, astrofísica, física, química, enginyeries química, electrònica, ciència de materials...

L'any 1992 va ser novament ampliada fins el gran trasllat de l'any 2000 a la ubicació actual.

Des de la nova ubicació de l'any 2000 s'han anat renovant i creant espais alhora que la col·lecció es va anar ampliant i completant fins que els anys 2008-2010 van començar les retallades i vam començar a fer baixes de subscripcions amb poc ús.

S'ha de tenir en compte també, que des de la creació de l'Àrea de Ciències Experimentals i Matemàtiques l'any 1987 fins a la seva desaparició l'any 2004, la cap de l'Àrea i les persones que hi col·laboraven tenien el seu lloc de treball als espais de la biblioteca; exactament igual que el Servei d'obtenció de documents i el servei de teledocumentació de l'Àrea. Quan l'any 2004 els serveis varen ser centralitzats a Baldri i Reixach i l'Àrea desmantellada, es varen reorganitzar els espais de treball d'aquell personal.

Trobareu tota la documentació resultant d'aquest recorregut a la col·lecció especial que descriu aquest fons.

2. El subfons d'arxiu del CRAI Biblioteca de Física i Química

L'any 2021, el CRAI Biblioteca de Física i Química de la Universitat de Barcelona inicia el tractament de la documentació derivada de la vida i gestió de la biblioteca des de la seva creació. El subfons d'arxiu del CRAI Biblioteca de Física i Química conté documentació que abasta des de 1936 fins l'any 2024. El subfons consta de 33 unitats documentals compostes distribuïdes en 7 unitats d'instal·lació dipositades al Dipòsit del CRAI Biblioteca de Física i Química per a la seva consulta.

Es tracta d'un llegat homogeni que inclou principalment material textual en paper, però també il·lustracions i negatius fotogràfics. Destaca la documentació generada per la seva activitat de gestió i administració. Entre el material trobem qüestions relacionades amb la dotació i funcions del personal de la Biblioteca, conjunt d'activitats i del resultat econòmic desenvolupat, estudis i balanços econòmics desglossats i bibliografies de les disciplines de química i en menor quantitat, de física. La majoria de textos són originals, principalment en català, castellà, i anglès, d'escriptura manual.

S'inclouen i il·lustracions, correspondència derivat d'intercanvi epistolar i discursos de la primera directora, Maria Serrallach, i un article de premsa de La Vanguardia amb motiu del lliurament de la Medalla de Plata de la UB a Maria Serrallach per part del MH President Josep Tarradellas.

També formen part del fons plànols i relacions d'instal·lacions, béns mobles i immobles de la Biblioteca al llarg de la seva història.

La majoria de la documentació del subfons d'arxiu el CRAI Biblioteca de Física i Química de la Universitat de Barcelona va ser recollida i custodiada per les diferents directores de la Biblioteca (Maria Serrallach, Anna Planet i Isabel Parés), i una petita part prové de la cessió de l'arxiu Personal dr. Costa López donada al CRAI Biblioteca de Física i Química de la Universitat de Barcelona. El tractament documental de l'arxiu va començar el novembre 2020 i va acabar el juny de 2021, actualitzant-se al 2025. El fons està recollit en 7 capses transfer (80 cm) ubicades al Dipòsit del CRAI Biblioteca de Física i Química.

3. Inventari del subfons d'arxiu del CRAI Biblioteca de Física i Química

UNITAT PRODUCTORA	CRAI Biblioteca de Física i Química						
TIPOLOGIA	DESCRIPCIÓ	ANY INICIAL	ANY FINAL	VOLUM (cm)	ORIGINAL	CÒPIA	Topogràfic
Cartes de servei	Antigues fitxes de préstec i targetes del lector	193-	193-		X		CAIXA 1.1
Plànols	Plànols, informes i anotacions de l'ampliació de la Biblioteca de Física i Química	1991	1992		X		CAIXA 1.2
Publicacions	Reculls de premsa on apareix anomenada la Biblioteca de Física i Química	1960	1993		X		CAIXA 1.3
Publicacions	Articles de la directora, Isabel Parés, sobre el servei de documentació química de Chemical Abstracts	30.09.1985	30.09.1985			X	CAIXA 1.4
Informació del personal	Funcions, informacions i revisions dels serveis bàsics del personal de la Biblioteca de la Facultat de Física	1971	1980		X		CAIXA 1.5
Informació del personal	Expedients laborals del personal de la Biblioteca de la Facultat de Física i Química	1972	1979		X		CAIXA 1.6
Publicacions	Fonts de referència i informació bibliogràfica de la Biblioteca de la Facultat de Física i Química	1946	01.2001		X		CAIXA 2.1
Memòries econòmiques	Estudis, balanços i pressupostos econòmics desglossats de la situació econòmica de la Biblioteca del Seminario de Química	1963	1981		X		CAIXA 2.2

CRAI Biblioteca
Física i Química

UNITAT PRODUCTORA	CRAI Biblioteca de Física i Química						
TIPOLOGIA	DESCRIPCIÓ	ANY INICIAL	ANY FINAL	VOLUM (cm)	ORIGINAL	CÒPIA	Topogràfic
Memòries econòmiques	Gestió dels recursos econòmics i financers de la Biblioteca de Física i Química	1985	1985		X		CAIXA 2.3
Memòries econòmiques	Gestió dels recursos econòmics i financers de la Biblioteca de Física i Química	1970	1978		X		CAIXA 3.1
Invitació	Invitacions i relació de convidats a l'acte d'inauguració de la Biblioteca de la Facultat de Química	1970	1984		X		CAIXA 4.1
Publicacions	Cartes, articles, notes de premsa i discursos derivats de la representació, promoció i comunicació de la Biblioteca de la Facultat de Química	1951	1978		X		CAIXA 4.2
Memòries	Estadístiques de serveis i fons de la Biblioteca de Química "Antoni Martí"	04.1938	08.1938		X		CAIXA 4.3
Cartes de serveis	Guies d'ús de diferents recursos i fonts d'informació de la Biblioteca del Seminari de Química	1983	1983		X		CAIXA 4.4
Cartes de serveis	Esborrany dels serveis de la Biblioteca del Seminario de Química	1961	1963		X		CAIXA 4.5
Cartes de serveis	Reglaments de funcionament, normes i protocols establerts per la Biblioteca de Química "Antoni Martí"	1936	1938		X		CAIXA 4.6
Cartes de serveis	Descripció dels serveis bàsics i funcions del personal de la Biblioteca del Seminario de Química	1945	1967		X		CAIXA 4.7

CRAI Biblioteca
Física i Química

UNITAT PRODUCTORA	CRAI Biblioteca de Física i Química						
TIPOLOGIA	DESCRIPCIÓ	ANY INICIAL	ANY FINAL	VOLUM (cm)	ORIGINAL	CÒPIA	Topogràfic
Plànols	Planificació de la distribució de fons, espais, instal·lacions i mobiliari de la Biblioteca de Física i Química	1996	2000		X		CAIXA 4.8
Catàleg	Relació d'instal·lacions, béns mobles i immobles de la Biblioteca de la Facultat de Química	1970	1978		X		CAIXA 4.9
Memòries econòmiques	Llibretes de gestió de les despeses del CRAI Biblioteca de Física i Química	06.1940	12.1994		X		CAIXA 5.1
Memòries	Diaris de la Biblioteca del Seminario de Química	22.05.1940	05.1981		X		CAIXA 6.1
Memòries	Memòries anuals d'activitats de la Biblioteca de Física i Química	1984	1999		X		CAIXA 6.2
Control i inventari	Registre d'entrada de publicacions periòdiques al seminari de Química	1979	1984		X		CAIXA 2.4
Correspondència	Comunicacions per a la subscripció de revistes	1989	1991		X		CAIXA 6.3
Catàlegs	Catàlegs de publicacions, bases de dades i obres d'informació de la Biblioteca de Física i Química	1984	1992		X		CAIXA 7.1
Memòries econòmiques	Cotitzacions d'indústries	1974	1974		X		CAIXA 7.2
Cartes de Serveis	Guies del CRAI Biblioteca Física i Química	2004	2024		X		CAIXA 7.3

**CRAI Biblioteca
Física i Química**

Cartes de Serveis	Guies de recursos i serveis de la Biblioteca de Física i Química	1985	1985		X		CAIXA 7.4
Cartes de Serveis	Guies de les Biblioteques de l'Àrea de Ciències Experimentals i Matemàtiques	1988	1988		X		CAIXA 7.5
Memòries	Biblioteca de referència de Física i Química de la Universitat de Barcelona	2002	2002		X		CAIXA 7.6
Publicacions	Consum de literatura científica de l'àmbit de ciència i tecnologia per part dels investigadors de la UB	2002	2002		X		CAIXA 7.7
Llibres de registres	Diari de consultes del servei de telecomunicacions	2001	2004		X		CAIXA 7.8
Cartes de Serveis	Guies d'ús de diferents bases de dades especialitzades de la Biblioteca de Física i Química	1997	1999		X		CAIXA 7.9
Control i inventari	Empreses usuàries de la Biblioteca de física i Química	2003	2003		X		CAIXA 7.10
Informació del personal	Enquestes al personal de la Biblioteca de Física i Química	2000	2000		X		CAIXA 7.11
	Sumatori parcial de volum						
	Total volum			80 cm			(7 caixes)